

Economy Press

Η πολιτική - εκλογική ρευστότητα και η οικονομική πραγματικότητα.

Η παρούσα οικονομική κρίση δεν αποτελεί κάποιο νέο και πρωτότυπο γεγονός, το οποίο έχει προκύψει μέσα από διαδικασίες ασύνδετες με τις κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις του εγχώριου οικονομικού συστήματος. Αντίθετα, είναι στενά συνδεδεμένη με τους κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες της, οι οποίοι προσέκλυσαν και διόγκωσαν μια ξενόφερτη τραπεζική κρίση, που η εκκίνηση της έγινε στα τέλη του 2008, στις ΗΠΑ, και συγκεκριμένα στην δευτερογενή αγορά των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων χαμηλής εξασφάλισης (secondary subprime market). Η εξάπλωση της κρίσης αυτής σε αδύναμες και υπερδανεισμένες οικονομίες (όπως η Ελληνική, Ισπανική, Ιρλανδική, Ιταλική, Πορτογαλική, και σύντομα θα είναι και η Γαλλική) ήταν αρχικά ζήτημα εβδομάδων, αφού πλέον οι αγορές ήταν αναμενόμενο να μεταχειρίζονται τις χώρες αυτές ως δανειζόμενους χαμηλής εξασφάλισης, υψηλού ρίσκου κ.α. Η συνέπεια αυτής της αντιμετώπισης, είναι σχετικά γνωστή και περιλάμβανε την αύξηση του κόστους δανεισμού της χώρας μας (spreads και CDS), την αδυναμία, ανεπάρκεια (ή ακόμη και σκοπιμότητα, κατά πολλούς) στον κυβερνητικό χειρισμό των πιέσεων από τις αγορές και τους Ευρωπαίους «εταίρους» μας, και τελικά την είσοδο της εγχώριας οικονομίας στην εποπτεία και την καθοδήγηση της τρόικας (Δ.Ν.Τ., Ε.Κ.Τ και Ε.Ε.), καθώς και στην αποδόμηση και μείωση της θέσης της Ελλάδας μας, σε διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι συνέπειες αυτών των αρνητικών εξελίξεων έχουν γίνει ιδιαίτερα κατανοητές στο σύνολο των Ελληνικών νοικοκυριών, στο σύνολο των Ελληνικών επιχειρήσεων, προκαλώντας την οργή, τον θυμό και την αγανάκτηση για την κομματικό-πολιτική διακυβέρνηση και τους οικονομικούς χειρισμούς των δημόσιων οικονομικών στα τελευταία τριάντα (30) χρόνια. Διότι, είναι αδιανόητο, μια μικρή χώρα, μια μικρή οικονομία, στην οποία έχει εισρεύσει πακτωλός δισεκατομμυρίων δραχμών και ευρώ, να καταλήγει στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης. Το δε οδυνηρό είναι ότι την κατάρρευση αυτή καλούνται σήμερα να την επωμισθούν κοινωνικές ομάδες που δεν την προκάλεσαν, και δεν την διαμόρφωσαν (νέοι πολίτες).

Αυτή η απλουστευμένη διαπίστωση αποτελεί την γενεσιουργό αιτία της αντίδρασης που εκφράζεται στην Ελληνική κοινωνία μέσα από την οργή, την αγανάκτηση, και τον θυμό. Η αντίδραση αυτή αντανακλάται με σαφήνεια στις δημοσκοπήσεις της προσεχούς εκλογικής αναμέτρησης. Το σύνολο και η δυναμική της αντίδρασης, είναι γεγονός ότι προσδίδει ρευστότητα στα πολιτικά δρώμενα, ενισχύοντας την πολιτική αβεβαιότητα του εγχώριου συστήματος, και αναπόφευκτα επιφέρει αρνητικές (τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα) επιδράσεις στην εγχώρια οικονομία. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα, στον βραχυχρόνιο ορίζοντα της, δεν υποστηρίζεται και δεν βοηθιείται από την πολιτική ρευστότητα και αβεβαιότητα. Από την άλλη πλευρά όμως η ρευστότητα αυτή υποδηλώνει και την αδυναμία του ίδιου του πολιτικού συστήματος και των σχηματισμών του να πείσουν, και να καθοδηγήσουν τη χώρα και την οικονομία στις απαραίτητες δομικές αλλαγές της.

Από την περιγραφή αυτή γίνεται αντιληπτή η σχέση που συνδέει την πολιτική ρευστότητα και αβεβαιότητα (political risk) με την οικονομική πραγματικότητα και τις βραχυχρόνιες δυνατότητες ανάκαμψης μίας οικονομίας. Αυτή η σχέση πρακτικά σημαίνει ότι κάθε οικονομική ανάκαμψη, σε βραχυχρόνια βάση προϋποθέτει μειωμένο (ή τουλάχιστον σταθερό) πολιτικό ρίσκο. Τονίζεται όμως ότι αυτός ο κανόνας έχει βραχυχρόνιο χαρακτήρα, αφού η ίδια η οικονομική ιστορία έχει να επιδείξει περιπτώσεις όπου ενώ βραχυχρόνια υπήρχε αυξημένο πολιτικό ρίσκο και ρευστότητα με οικονομική κρίση και κατάρρευση (περιπτώσεις επαναστάσεων και καθεστωτικών ανατροπών), στη συνέχεια ακολουθούσε μια περίοδος με οικονομική ανάκαμψη, ως συνέπεια της πολιτικής και κυβερνητικής σταθερότητας.

Έτσι, γίνεται κατανοητή η δυναμική της τρέχουσας οικονομικής πραγματικότητας η οποία φανερώνεται ανεπαρκής και ανίσχυρη να ανακάμψει, ως συνέπεια της πολιτικής ρευστότητας και αβεβαιότητας. Αναμφίβολα όμως αυτή η επίκαιρη αβεβαιότητα εμφανίζει την δική της δυναμική για την ανάδειξη νέων πυλώνων οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης.

Θάνος Ε. Πανταζής,
 Οικονομολόγος
 Master in Management Science
 Master in Accounting and Development Finance
 thanos@pantazis.ch

ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Αλεξ/πολη

Τηλ.: 25510 36202 - Κιν.: 6977 279 785

www.moutsidis.gr

Μέλος του Fast movers, πανελλαδικό δίκτυο.

-ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ (ΑΜΠΑΛΑΖ)

-ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

